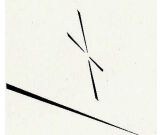


Werkinstructie WI-04 Slecht weer			<i>Molen</i> Kyck over den Dyck
Pagina 1 van 2	versie: 01		
WI-04 Slecht weer	Versiedatum: 01-01-2005		
Werkinstructie hoe om te gaan met slecht weer.			

DOEL

Instructie over wat te doen als het weer zodanig is, dat het gevaar kan opleveren voor de molenaar en/of de molen. Dergelijke weersituaties komen maar weinig voor, waardoor de kans dat je er door verrast wordt groot is.

ALGEMEEN

In de basisopleiding voor vrijwillig molenaar wordt terecht veel aandacht besteed aan het weer en de gevolgen daarvan voor de molenaar en de molen. Tijdens examens blijkt het weer als onderwerp steeds weer een groot struikelblok. Extra aandacht hiervoor in de vorm van een aparte werk-instructie is daarom dan ook gerechtvaardigd.

SLECHT WEER

Weer noemen wij slecht als dat ons verhindert om met de molen te draaien en/of te malen. Hieronder volgen wat voorbeelden van dergelijk weer. Om de verschillende, hieronder beschreven, situaties goed te kunnen verwerken is het belangrijk dat we de roeketting én de bliksemafleiderkabel altijd klaar hebben liggen voor gebruik, dus na het verkruien van de molen altijd de roeketting én de bliksemafleiderkabel ook verplaatsen.

Regen

Regen levert in principe geen gevaar op voor de molen, dus kunnen we gewoon draaien en/of malen. We moeten er echter wel op bedacht zijn dat regen, zeker in combinatie met afgewaaid afval van bomen, de stelling glad kan maken. Voorzichtigheid is dan geboden.

Buien

Tijdens buien kan de wind soms behoorlijk toenemen in de vorm van windvlagen. Berucht hierbij zijn zeker de buien vanuit het noordwesten, vooral in de herfst als de buitenlucht temperatuur lager is dan de temperatuur van het zeewater. Tijdens deze weersituatie worden vaak buien gevormd die gepaard gaan met heel veel wind terwijl het tussen de buien eigenlijk nauwelijks waait, maar ook andere weersituaties kunnen dit soort buien hebben. Tijdens de opleiding hebben we geleerd om dit in te schatten zodat we de molen tijdig kunnen stilzetten en indien nodig aan de ketting kunnen leggen.

Wind

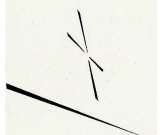
Om met de molen te kunnen draaien, maar zeker om te kunnen malen, hebben we wind nodig. Wind is dus onze bondgenoot. Aan de andere kant kan wind ook onze vijand zijn als het te hard waait. De Kyck over den Dyck is een korenmolen en bij het malen van tarwe kennen we een maximum snelheid van 80 enden. Bij meer enden wordt het meel te warm en verbranden bepaalde ingrediënten van het meel.

Wanneer we niet malen, en dus uit z'n werk staan te draaien is de maximum snelheid die snelheid waarbij we de molen nog op een normale manier kunnen stoppen, tijdens de opleiding hebben we geleerd om dit te kunnen inschatten. Wanneer de molen te hard draait volgens bovenstaande criteria, moeten we zwichten en als we zonder zeil nog te hard draaien wordt het tijd om te stoppen en de molen vast te leggen.

We laten de molen altijd achter met de roeketting aan de roe, de pal in het bovenwiel en een stut tussen het rechter voeghout en een kruisarm van het bovenwiel. Verwachten we echter de komende week veel wind tot storm, is het raadzaam een extra zekerheid aan te brengen door één of beide stenen in z'n werk te zetten en de stenen bij te steken.

Onweer

Onweer levert direct gevaar op voor de molen. Als de molen draait is de bliksemafleider niet aangesloten. Indien de bliksem dan op één van de roeden inslaat kan dat leiden tot brand met mogelijk grote schade. We moeten dus alert zijn op onweer, zeker als de weersberichten dit

Werkinstructie WI-04 Slecht weer			<i>Molen</i> Kyck over den Dyck
Pagina 2 van 2	versie: 01		
WI-04 Slecht weer	Versiedatum: 01-01-2005		
Werkinstructie hoe om te gaan met slecht weer.			

voorspellen. Een hulpmiddel hierbij is de radio die op de maalzolder staat. Indien een radio afgestemd staat op de middengolf is het een prima onweer verklikker door het kraken wat hij doet bij naderend onweer. Zien of horen we onweer naderen dienen we onmiddellijk de molen te stoppen, af te zeilen en aan de bliksemafleider te leggen. Er mag daarna pas weer gedraaid worden als het gevaar voor onweer geweken is.

Sneeuw en/of ijzel

Sneeuw of ijzel betekent gladheid. Dit kan gevaar opleveren voor de molenaar en de bezoekers die de stelling betreden. Bij sneeuw valt dit nog wel mee, zeker als het verse sneeuw is, maar ijzel betekent vrijwel altijd gladheid. Niet alleen de stelling wordt glad maar ook de heklatten waar we in moeten klimmen om de zeilen voor te leggen.

Bij sneeuw is het aan de beoordeling van de molenaar zelf of hij wel of niet gaat draaien c.q. malen. Tijdens de opleiding wordt er voldoende aandacht besteed aan veiligheid, zodat de molenaar kan beoordelen of het verantwoord is dat hij en eventuele assistenten en leerlingen de stelling opgaan. Hij dient hierbij wel rekening te houden met het feit dat sneeuw steeds gladder wordt naarmate het meer platgelopen wordt. Bij ijzel moeten we besluiten om die dag niet te draaien met de molen. Als het tijdens het malen gaat ijzelen moeten we zo snel mogelijk de molen afzeilen, de roeketting aan de roe bevestigen en de stelling verlaten. Bij zowel sneeuw als ijzel is de stelling gesloten voor bezoekers.

Vorst

Vorst levert in principe geen gevaar op voor de molen of de molenaar. Met vorst is dus prima te malen. Wel moeten we opletten op bevroren zeilen, deze moeten we niet uitrollen omdat het gevaar bestaat dat ze scheuren of breken. Vriest het in combinatie met sneeuw en ijzel gelden de regels zoals gesteld in 'Sneeuw en/of ijzel'.

CONCLUSIE

Het weer kan ons verhinderen om met de molen te draaien c.q. te malen. Tijdens de opleiding hebben we geleerd hoe we hiermee dienen om te gaan. Deze werkinstructie dient alleen om duidelijk te stellen in welke situatie we kunnen doormalen en in welke situatie we moeten stoppen. Uiteraard blijft de molenaar verantwoordelijk voor de beslissing die hij neemt tijdens één van bovenstaande weersituaties. Wat hij tijdens de opleiding heeft geleerd dient als basis voor de beslissing die hij neemt.